

ÅRSRAPPORT 2022

Skinnerflo. Foto: Ole-Håkon Heier

Vedtatt 22.3.2023

Bakgrunn

Forskrift om rammer for vannforvaltning, fastsatt 15.12.2006 (vannforskriften) iverksetter EUs rammedirektiv for vann i Norge. Hovedformålet med direktivet er å beskytte, og om nødvendig forbedre, miljøtilstanden i alt ferskvann, brakkevann, kystnært vann og grunnvann. Direktivet har som mål at det skal oppnås god vannkvalitet i alle vannforekomster. Vannforskriften sier at alle vannforekomster i Norge minimum skal ha god økologisk og kjemisk tilstand.

Mer om organisering, oppgaver og finansiering er beskrevet i vannområdets eget mandat.

Organisering og deltagelse 2022

Kommune/ sektormyndighet/ bedrift/ organisasjon	Styringsgruppe	Faggrupper		
		Vannkvalitet/ vassdragsbruk	Avløp	Landbruk
Halden	Linn Laupsa	Harald N. Østvik Bjørnar Hågensen	Gunnhild S. Marthinsen	Kari Schjerpen
Sarpsborg	Desiree Craggs	Sunniva Eide Sunde (leder)	Signe Bergum (leder), Marija Vuckovic	Camilla Skarning, Steinar Gaasvatn
Hvaler	Mona Vauger	Laila Kjølbo Rød	Hermann Rummelhoff	Laila Kjølbo Rød
Fredrikstad	Atle Ottesen	Solveig Kolberg, Line Hansen Alsaker	Stine Syvertsen Ingvill M. Moen- Jeppesen Ole Petter Skallebakke	Gro Haddeland, Solveig Kolberg
Råde	Erling Ek Iversen	Siv-Thuva Jansson	Tomas Homstvedt, Svein Thomas Marcussen og Lars Erik Thoresen	Egil Holmsen, Hanne Sælid
Rakkestad	Karoline Fjeldstad	Espen Jordet	Petter Ole Kartnes, Anita Isebakke, Terje Høidal, Amalie Haugen	Johannes M. Eriksen (leder), Amalie Haugen
Skiptvet	Anne-Grethe Larsen	Øyvind Thømt	Øyvind Thømt, Gayle Culley Enger	Lars Agnalt
Indre Østfold	Kathrine H. Hansen	Synne Lømo, Wenche M. Olsen, Rune Storli	Wenche M Olsen, Synne Lømo, Turid Fredriksen	Martin Opsahl
Viken fylkeskommune	Rune Fredriksen	Helene Gabestad, Tonje Rundbråten		

Statsforvalteren i Oslo og Viken	Hilde Sundt Skålevåg, Otto Galleberg	Håvard Hornnæs	Anette Strømme	Heidi Engelhardt Bergsjø
Norges Jeger og fiskerforbund, Østfold		Ole-Håkon Heier		
Fagrådet for Ytre Oslofjord		Petter Talleraas		
Driftsassistansen Viken		Jan Fredrik Arnesen, Kenneth Arnesen	Jan Fredrik Arnesen, Kenneth Arnesen	
Østfold Bondelag		Per Erik Tofteberg		Per Erik Tofteberg
Nedre Glomma elveeierlag		Torstein Maugesten, Bjørn Raadahl, Sverre Koppang		
Borregaard industrier		Kjersti Garseg		
NVE		Ingrid Haug		
Hafslund Eco AS		Amy Alnes		
Nedre Glomma Fiskeadministrasjon		Kjell Cato Strand		
Naturvernforbundet i Østfold		Tom Oemichen Alnæs		
Forum for natur og friluftsliv Østfold		Nina Frydenlund		
Norsk landbruksrådgivning Øst				Øyvind Akselsen
FREVAR			Elin Rustad, Cristel Solberg	

Det har vært gjennomført følgende møter i 2022:

Vannområdeutvalget:

20. april: Teams. Årsrapport 2020, Årsplan 2021, høring av regionale miljøkrav.

13. juni: Haldenvassdragets kanalmuseum, Ørje. Midler til barn og unge, avløpsrensing og nitrogenfjerning, overvåkingsresultater og miljøtilstand i vannområdet. Omvisning på kanalmuseet.

16. november: Teams. Fremtidige krav til kommunenes avløpshåndtering, orienteringsaker.

Faggruppe vannkvalitet og vassdragsbruk:

28. april: Teams. Overvåkingsresultater 2021 og overvåkingsplan 2022, orienteringsaker.

8. november: Teams. Vannmiljø i kommunal planlegging, oppdaterte trendanalyser.

Faggruppe avløp:

4. mai: Felles fagmøte på Ski med Vannteam Øst. Tema: Lokale avløpsforskrifter og mal for utslippstillatelse, tilsyn spredt avløp, ny sertifiseringsordning for servicepersonell, utslipp fra båtseptik.

28. oktober: Indre Østfold kommune (Trøgstad). Revisjon av overvannsveileder, oppfølging lokale forskrifter, ny leder i avløpsgruppa, kommuneforum.

I tillegg er det videreført «Oljeutskillerforum» sammen med Vannteam Øst, med jevnlig digitale lunsjmøter.

Faggruppe landbruk:

21. april: Rakkestad. Regionale miljøkrav, RMP- instruks og RMP- statistikk for 2021

18. oktober: Rakkestad. Regionale miljøkrav og orienteringssaker

2. november: Teams. Gjennomgang av innspill til rullering av RMP.

Felles fagmøter

15. desember var det felles heldags fagmøte i Rakkestad. Tema var overvåkingsresultater og trendanalyser for innsjøene våre, Oslofjorden, avløp og nitrogenrensing, tilsyn av spredt avløp og sjørretbekker. Det var godt oppmøte (31 påmeldte) og gode diskusjoner- og hyggelig med sosialt samvær og nettverksbygging i tillegg.

Daglig leder har deltatt på følgende møter/ arrangementer:

- Månedlige (ca.) koordineringsmøter i «Vannteam Øst»- vannområdesamarbeidet mellom Morsa, Haldenvassdraget, Øyeren og Glomma sør.
- 6 styremøter i Norsk vannforening
- 2 møter i Vannområdeforum for Viken og Innlandet
- 19. januar: Seminar om forurensede sedimenter (Norsk Vannforening)
- 14. februar: Fagtreff om planlegging av spredt avløp (Norsk Vannforening)
- 7. april: Webinar om Oslofjorden
- 2. mai: Sluttkonferanse Frisk Oslofjord
- 12. mai: Seminar om badevannskvalitet (Norsk Vannforening)
- 19.- 20. mai: Workshop Sabicas; Naturbaserte løsninger
- 22. august: Fagtreff Oslofjorden (Norsk Vannforening)
- 29. september- 3. oktober: Nordisk vannmiljøkonferanse på Island
- 13.- 15. september: Vannteam Øst arrangerte nasjonal vannområdesamling i Fredrikstad/ på Hvaler
- 20. september: Nasjonalt restaureringsseminar
- 19. oktober: Erfaringskonferanse- vannområde Morsa
- 20.- 21. oktober: Samarbeidsplan om grensevann- Karlstad
- 25.- 26. oktober: Kurs: «Hvordan lede uten å være sjef», Oslo
- 31. oktober- 1. november: Nasjonal vannmiljøkonferanse, Oslo
- 8. november: Vannteam Øst- møte på Stortinget om forslag til kutt i statsbudsjettet for vannforvaltningen
- 14. november: Møte om skog og vannkvalitet, Oslo
- 17. november: Iddefjordskonferansen (Haldenvassdraget)
- 12. desember: Møte i Vannregionutvalget (Gardermoen)

Hovedaktiviteter 2022 i henhold til arbeidsplan

Regional vannforvaltningsplan med tiltaksprogram

- Oppfølging av tiltak fastsatt i plan er en løpende aktivitet
- Oppdatere Vann- nett løpende i tråd med kunnskapsgrunnlag og status for tiltak

Kommunikasjon og kunnskapsoppbygning i vannområdenettverket

- Møter: Fungerer fint med variasjon mellom fysiske og digitale møter
- Ad hoc - grupper/ midlertidige nettverk ved behov
- Fortsatt tett samarbeid i «Vannteam Øst» og i vannregionen for øvrig
- Vannteam Øst var vertskap for Nasjonal vannområdesamling i Fredrikstad/ Hvaler 13.- 15. september.

Prosjekter

- Se eget avsnitt

2022 har vært preget av følgende overordnede aktiviteter:

- Generelt
 - Løpende støtte til medlemskommunene i vannforvaltningsrelaterte spørsmål
 - Vannteam Øst m/ Vannområdeutvalgsledere hadde i november møte på Stortinget vedrørende forslag til kutt i vannforvaltningen på statsbudsjettet for 2023. Resultatet er at tildelingen til vannområdene foreløpig skjermes (intern prioritering hos Miljødirektoratet), men det kuttes i rammen for prosjektmidler.
- Landbruk
 - Regionale miljøkrav for Oslo og Viken- høring
 - Rullering av RMP
 - Treplanting, kantsoner og bekkekantproblematikk
- Avløp
 - Fremtidige krav til kommunene på avløpsområdet
 - Revisjon av lokale avløpsforskrifter
 - Ny mal for utslippstillatelser
 - Oljeutskillerforum
- Vannkvalitet og overvåking
 - Overvåking inkl. miljøgifter
 - Oslofjorden
 - Vann i arealplanlegging
- Brukerinteresser og medvirkning.
 - Årlig søknadspott for brukerinteressene. Lyses ut i april.
 - Sjøørretbekker. Restaurering.

Prosjekter

- Treplanting langs vassdrag – pågående
- Restaurering av sjøørretbekker.
- Restaurering av innlandsvassdrag
- Kartlegging av edelkreps (Indre Østfold og Rakkestad)
- Miljøråd i landbruket- Ertevannet (Rakkestad) og Kjennvikbekken (Hvaler)
- Kunnskapskartlegging i Vauerkilen, Hvaler
- Utredning av tømmestasjoner for båtseptik

Regnskap 2022

Arbeidet finansieres av kommunene, fylkeskommunen og Statsforvalteren samt statlige overføringer fra Miljødirektoratet. Kommunenes andel er fastsatt ut fra innbyggertall og jordbruksareal som gjenspeiler forventet belastning og brukerinteresser. Statlige midler fastsettes årlig etter bevilgninger gjennom statsbudsjettet.

Fondet er pr 31.12.2022 på kr 2 796 744,-.

Inntekter:	Budsjett 2022	Regnskap 2022
Kommunal andel	1 144 000	1 080 000
Viken fylkeskommune	250 000	260 400
Statlige midler	240 000	231 282
Sum	1 634 000	1 571 682
Utgifter:		
Lønn, pensjon, forsikringer og arb.giveravgift	1 120 000	1 225 989
Telefoni, lisenser, utstyr, annet	35 000	9 327
Drift nettsider	20 000	18 000
Reiser	30 000	28 173
Møter og bevertning- fag og VOU	50 000	25 899
Konsulentarbeid/ utredninger/ bistand div.	100 000	35 000
Miljøråd i landbruket	100 000	20 000
Seminarer/ webinarer (egne)	50 000	9 766
Kurs	20 000	18 307
Søknadsmidler "Barn og unge"	50 000	50 000
Sum	1 575 000	1 440 461
Resultat	59 000	131 221
Overføres/ disponeres fond	-59 000	-131 221
Overvåking		
Inntekter		
Overvåkingsmidler fra Statsforvalteren	545 000	545 000
Sum	545 000	545 000
Utgifter		
Overvåking elver og bekker	500 000	424 181
Overvåking innsjøer	310 000	280 424
Overvåking kyst	80 000	57 596
Overvåking miljøgifter	150 000	155 865
Årsrapport	30 000	39 359
Feltarbeid	80 000	91 455
Sum	1 150 000	1 048 880
Resultat	-605 000	-503 880
Overføres/ disponeres fond	605 000	503 880

Kommentarer:

Drift

Inntekter er noe under det som er budsjettet. Det samme er utgiftene, slik at drift går med overskudd på ca. 130 000,- mot budsjettet overskudd på ca. 60 000,-. Det er noe mindre forbruk på de fleste poster enn budsjettet, mest på konsulentarbeid og miljøråd da mye av denne aktiviteten har vært dekket gjennom egne prosjektmidler. Det var budsjettet godt med midler til møter, men det har også i år vært arrangert en del digitale møter som har holdt møtekostnadene nede, selv med et stort felles møte før jul. Det har vært brukt mindre til arrangering av seminarer enn budsjettet. Midler til barn og unge er på budsjett.

Overvåking

Det er gitt tilskudd til overvåking fra Statsforvalteren på kr 545 000, som budsjettet. Regnskapet viser utgifter til overvåking på kr 1 048 880, mot budsjettet 1 150 000. Både elve- og innsjøovervåkingen har vært noe rimeligere enn budsjettet. Bidraget til kystovervåking er også noe mindre enn budsjettet.

Driftsbudsjettet har ligget med overskudd de siste årene og slik som situasjonen er nå, kan det enkelt justeres årlig i forhold til forventede inntekter og holde en forsvarlig drift. Det er utgifter til overvåking som først og fremst spiser av fondet. For 2023 budsjetteres det med i underkant av 600 000 i underskudd. Dersom vi legger dette til grunn, vil likviditeten se ut som følger i årene fremover med dagens fond som utgangspunkt:

Likviditet:

Likviditet overvåking						
År	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Fond	2 800 000	2 200 000	1 600 000	1 000 000	400 000	-200 000
Årlig underskudd	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000

Det skal i 2023 forhandles ny rammeavtale for overvåking for perioden 2024- 2027. Det ser pr. nå ut til å være likviditet nok til å dekke overvåkingskostnader også den neste perioden, men dette er helt avhengig av at driften går i balanse. Kostnader i overvåkingsbransjen har økt de siste årene, og dette vil vi se når vi skal i gang å forhandle ny rammeavtale. Dersom vannområdene skulle tildeles reduserte midler (noe som er en høyst reell problemstilling jfr. diskusjonene rundt statsbudsjett for 2023) og/ eller det reduseres tilskudd til overvåking, må nivået på overvåking vurderes. Dette er ikke noe vi trenger ta stilling til nå, men det er greit å være klar over at saken må opp på et senere tidspunkt.

Prosjekter:

Aktive prosjekt pr 2022	Tildelte midler	Tildelt fra	Kommentar
Miljøråd i landbruket	Inntil 50 000	Statsforvalteren	
Kartlegging av edelkreps	100 000	Statsforvalteren	
Kunnskapsinnhenting Vauerkilen, Hvaler	200 000	Hvaler kommune	Vannområdet koordinerer prosjektet for kommunen
Restaurering av innlandsvassdrag	165 000	Miljødirektoratet	Samarbeid Vannteam Øst
Treplanting langs vassdrag	490 000	Miljødirektoratet, Viken fylkeskommune, Statsforvalteren	Samarbeid Vannteam Øst
Restaurering av sjørretbekker	710 000	Miljødirektoratet og Viken fylkeskommune	Samarbeid Morsa og Haldenvassdraget
Utredning av tømmestasjoner for båtseptik	100 000	Viken fylkeskommune	Samarbeid Morsa og Haldenvassdraget
Marin restaurering-tareskog	300 000	Viken fylkeskommune	Samarbeid Elv og Hav/ Pungtvannsaksjonen

Overvåking

Overvåkingsrapporter for elver/ bekker og innsjøer publiseres på vannområdets hjemmesider.

Det er overvåket følgende bekkestasjoner:

Vannforekomstnavn	Kommune
Torpebekken	Fredrikstad
Fjellebekken- Dalebekken	Fredrikstad
Bekker til Elingårdskilen	Fredrikstad
Hjelmungbekken	Halden
Engerbekken	Indre Østfold
Små sidebekker til Glomma Rakkestad og Eidsberg	Indre Østfold
Bergerbekken	Indre Østfold
Kjosbekken	Indre Østfold
Hæra Stikla- Grefslisjøen	Indre Østfold
Hæra Grefslisjøen- Rustad	Indre Østfold
Engerbekken nedstrøms renseanlegget	Indre Østfold
Dørja	Rakkestad
Nedre deler av Rakkestadelva	Rakkestad
Skiselva	Rakkestad
Buerelva til Rokkevannet	Sarpsborg
Spydevollbekken	Sarpsborg
Isoa	Sarpsborg
Ågårdselva bekkefelt	Sarpsborg
Guslundbekken	Sarpsborg
Nipa bekkefelt	Sarpsborg

Det er overvåket følgende innsjøstasjoner:

Navn	Kommune
Tunevannet	Sarpsborg
Isesjø	Sarpsborg
Lyseren	Indre Østfold
Lundebyvann	Indre Østfold
Ertevannet	Rakkestad
Skjeklesjøen	Rakkestad
Rokkevannet	Halden

Vannområdet har i tillegg finansiert en overvåkingsstasjon i Skjebergkilen som er utført av Fagrådet for Ytre Oslofjord.

Årsrapport

Det utarbeides en årlig rapport som sammenfatter årets overvåkningsresultater i faktaark for hver vannforekomst samt utvikling. Rapporten skrives av Driftsassistansen i Viken og legges ut på vannområdets hjemmesider så snart alle resultater foreligger.

